

VAS ÉS FÉMMUNKÁS

Előfizetési ára: A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Országos Szövetségének Hivatalos Közlönye
Egész évre 60 Lei, félévre 30 Lei, negyedévre 15 L, egyes szám 5 L.
Megjelenik minden hó 1-én

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj-Kolozsvar, Calea Victoriei 59.
(volt Magyar-utca) — Telefon 484.

Uj év

Az élet színes, változatos filmjéből ismét lepergett egy esztendő. A szívós küzdelmek, a nagy szenvedések, a kenyérutáni szüntelen hajszák esztendeje. S ha a munkásérdekek szempontjából mérlegeljük az elmulás küszöbét immár átlépett esztendőt, azt fogjuk látni, hogy a hatalom mai, millió embersorsok bitorló, lázas igyekvéssel igyekeztek haladók uralmukat alátámasztani a kétségbeesés diktálta olyan eszközökkel, amelyek a munkásság úgy politikai, mint gazdasági helyzetét az eddiginél is súlyosabbá tették, mert nyomában jogtalanság, drágaság, óriási munkanélküliség fakadt és súlyosabbnál súlyosabb terhek viselése nehezült a nyomorgó munkásság roskadozó vállaira.

Az elmúlt év a romániai munkásosztály fekete esztendeje volt. A reakció vad orgiáit ülte a megsemmisített demokrácia romjain, a gazdasági válság pedig tetőpontját érte el. Az emberi megéheztetés nemhogy javult, inkább nehezebbé lett. A leghatalmasabb iparüzemek leépítése, pusztulása növelte a munkanélküliek számát. A kapitalizmus megújuló támadásai a munkásosztály legelemből létérdekei ellen, megbénították a redukált termelés folytatóságát is. S mindez hozzájárult ahhoz, hogy fokozza a már évek óta tartó tömegnyomort.

A gazdasági válság és a munkásság nyomorával szemben a kapitalizmus jelentékenyen fejlődött anyagiakban és nagyszámu milliókkal gazdagabbá lett, amit a fokozottabb kizsákmányolás tett lehetővé. A nagytőke képviselői, a munkáltatók részéről az elmúlt évben is nagy ellenállásra talált a munkabéreknek a megéheztetés arányában való fölemelésének megkísérlése. A gazdasági válság és a főnálló közállapotaink kényszerhatása alatt a legtöbb bérmozgalmunkat megéheztetés alapján kellett befejezni, ami korántsem biztosította a munkásság jogos követeléseit. A joggyakorlatban lévő különböző munkásellenes törvények olyanira béklyóba verték a munkásság gazdasági harcait, hogy számos esetben, a munkabérek felemelése érdekében küzdő szaktársainkat börtönbe vetették, hadbírók elé hurcolták. Amíg tehát az egyik oldalon a nyomor és a nélkülözés kétségbeesítő helyzetet teremtett, addig a másik oldalon a jólét olyan mérveket öltött, amilyenre sohasem volt példa.

De nemcsak gazdasági, hanem szociálpolitikai téren sem mutatkozott semmi javulás. A munkanélküliek állami segélyezése, az üzemi tanácsok iörvényes bevezetése, a 8 órai munkaidő törvényes

biztosítása nem történt meg. A drágaság letörése, a lakásinség enyhítése, az egyesülési és gyülekezési jog szabadabb tétele, az ostromállapot megszüntetése, a szervezeti és a korlátlan sztrájk szabadság visszaállítása érdekében semmit sem tett a kormány, ami azt jelenti, hogy az oligarchia osztályuralma mindent úgy tart jónak, amint van. Ellenben meg akar ajándékozni a Munkakamarák törvényével, amely szakszervezeti életünk függetlenségét akarja megsemmisíteni azáltal, hogy a törvény szerint a munkakamarák jogában állana a többi közt a szakszervezetek irányítása stb. Ez ellen a torz javaslat ellen felvettük a küzdelmet és folytatni fogjuk minden erőnköl.

Mindezekkel az elszomorító tényekkel szemben mégis van egy biztató jel, ami a munkásság jövő boldogulásának ma elsötétült egere derüt parancsol és ez: *szervezeti életünk megerősödése*. A teremtő munkának, a haladásnak volt eseménydús esztendeje az elmúlt év. A hatalmas támadások, amelyek egyrészt a munkáltatók, másrészt az egységesek részéről érték szervezeteinket, megtörték szaktársaink szocialista öntudatának ércfalán. Szaktársaink fölismerték a való helyzetet, azt, hogy szörnyű közállapotaink voltak okai annak, hogy szövetségünk nem tehetett annyit, amennyit szaktársaink érdekében megtenni szeretett volna. Közállapotaink sokszor a *megéheztetni* vagy *megsemmisíteni* helyzete elé állítottak és hiába voltak olyanok, akik ezt a kényszerhelyzetet a táborunkban való újabb szakadás előidézésére igyekeztek felhasználni, ez a cél nem sikerült. A rettenetes nyomor eme lelkiismeretlen vámszedőinek nem sikerült újabb éket verni közibünk, ellenkezőleg, újabb egyseget teremtett meg.

Szervezeti életünk megszilárdulása sokféle módon jutott kifejezésre. Szaktársaink áldozatkészségéből saját otthoni szereztünk, amelybe beköltözködtünk és amely büszkén hirdeti, hogy a romániai vasasok nem állanak a nemzetközi munkásság utolsó soraiban. Bérmozgalmaink hol kisebb-nagyobb mértékben, de mindig eredményeztek valami előhaladást. Munkabéreink, munkaviszonyaink, eddig megszerzett jogaink minden ellenkező akarással szemben nem rosszabbodtak, ami már önmagában véve is nagy eredmény olyan reakció és olyan gazdasági válság közepette, amelyet átszenvednünk kellett. Nemzetközi kapcsolataink szorosabbak lettek és erkölcsileg és anyagiilag segíteni tudtuk külföldi szaktársainkat is a kapitalisták elleni harcukban.

Amint látni tehát, szövetségünk megizmosodva indul neki az új év reánk

váro nehéz harcainak, szaktársaink legönfeláldozóbb támogatásával. S erre a támogatásra és szolidaritásra annál nagyobb szükség van, mert az új esztendő már is előreveli árnyékát újabb küzdelmeknek. De mi tudjuk, hogy Ti, szaktársak, akikre a mult minden perce ezernyi kint és szenvedést jelentett, új lelkesedéssel, izmosabb harci készséggel lesztek oltalmazói egyedüli reménységeiteknek: *szövetségeiteknek, a szocializmusnak* és mindkettőbe vetett hitetek új erőt fog adni a jövő küzdelmeinek győzelmes befejezéséhez. Az új év küszöbén lobogtassátok magasan a zászlót, amely alatt velünk együtt sok millió proletár vivja harcát a reakció és a kapitalizmus ellen.

A munkásbiztosítás reformja

Előttünk fekszik a munkaügyi minisztériumnak alárendelt Casa Centrala által közreadott azon előjavaslat a munkásbiztosítás reformjáról, mely hivatott volna a jelenlegi Románia területén létező különböző munkásbiztosítási rendszereknek az egységesítése és amely javaslat, amelyben a törvényhozó testületek mostani ülészakukban megszavazniák, nemcsak külső formájukban, de lényegükben is teljesen megváltoztatná az Erdélyben, Bánátban és Bukovinában má is fennálló kerületi munkásbiztosítási pénztárakat.

Kétségtelen, hogy ez a törvényjavaslat nagyon is közelről érdekel bennünket is, amelyben oly intézményekről van benne szó, amelyekkel maga a munkásság tart fenn és amelyeknek egyetlen hivatása a munkásság érdekeinek az istapolása volna. Ismerjük az erdélyi és bánáti kerületi munkásbiztosítópénztárak működését az 1907-es törvényben biztosított önkormányzat elközbása utáni években, ismerjük azt a hosszú sorozatát a visszaéléseknek és igazságtalanságoknak, melyek ezekben az intézményekben történnek, épp azért, mert kizárták onnan a munkásság bizalmiembereit, de másrészt tudjuk azt is, hogy a nyugati államokban mindentűtt a kormányok azon igyekeznek, hogy ezen a téren legalább tökéletesebbnél-tökéletesebb törvényekkel honorálják a munkásság követeléseit. Értelhető tehát az a kíváncsiság, amellyel a mi munkaügyi miniszteriumunk javaslatát kezdjük tanulmányozni. Felítéleztük egyrészt, hogy reakciók voltak dacára, a jelenlegi román kormány sem hunyhat szemet a külföldi példák előtt és legalább némileg kielégítőbb, a kor szellemének megfelelőbb javaslattal lép majd elő, másrészt pedig azt hittük, hogy a mi eddigi harcaink sem maradhatnak el minden eredmény nélkül és legalább az önkormányzat tekintetében várhatunk valamelyes eredményeket.

Az előjavaslat egyszerű átolvasása meggyőzőt azonban arról, hogy a munkásság követeléseit egyáltalán figyelembe nem vették annak elkészítésénél. A kötelező aggkorszakbiztosítást, amit a romániai munkásosztály állandóan követelt, tényleg tartalmazza is az új törvényjavaslat, de a kerületi pénztárak autonómiájáról, a munkásság azon jogáról, hogy intézményeit saját belátása és érdekeinek megfelelőleg irányíthassa, mindezekről sehol említés sincs. Sőt ellenkező-

leg, a munkásbiztosító pénztárak tisztviselői továbbra is állami tisztviselők lesznek és a különböző kerületi pénztárak igazgatóságában a munkásság képviselői csak egyharmadot fognak képezni, míg a többi kétharmad a munkaadók és az állam képviselőiből tevődik össze.

Magában ez a tény is elegendő arra, hogy a munkásság legélesebb kritikáját kiváltsa és a leghatározottabb ellenállást igazolja, amennyiben a törvényjavaslat ezen intézkedése nem jelent egyebet, mint a jelenlegi szerencsétlen és föl háborító állapotok állandósítását. Van azonban a munkügyi minisztérium, illetve a Casa Centrală törvényjavaslatában egy egész sereg más intézkedés is, amikhez a munkásság sehogysem adhatja hozzájárulását. Nem is szükséges említeni mást, mint a javaslat készítőjének azon intencióját, hogy a csatolt területeken is az eddig jól bevált illetékfizetési mód helyett a bélyegrendszerrel vezesse be — és máris tisztában lehetünk a törvényjavaslat azon rejtett céljával, hogy a csatolt területeken is a régi regáti nívóra súlyosza le magát a munkásbiztosítás intézményét. Ugyanezt a célt szolgálja a Casa Centrală korlátlan intézkedési jogának a fönntartása is. Ez az országos szerv, amelynek működését az érdekelt munkások és munkáltatók távolról sem ellenőrizhetik a kellő mértékben, továbbra is megtartaná eddigi döntő befolyását a vidéki kerületi pénztárakra, amelyek ilyenformán csak afféle kezdeményezési jog nélküli kirendeltségek lennének.

A törvényjavaslat mindezen fogycéljai — amelyekre bizonyára lesz még alkalmunk visszatérni —, továbbá az a nem kisebb jelentőségű hiánya, hogy a munkanélküliség esetére való biztosítást nem foglalja magában, köteleességünké teszik, hogy ellene tiltakozó szavunkat felemeljük és a szükséges módosítások elérésére megindítandó akcióhoz csatlakozzunk.

Egy oly kérdéstről van tehát szó, amely tulajdonképpen a mi szoroson veti szakmai világunkon, de amely mégis a legnagyobb mértékben érdekli szövetségünk tagjait is, és amely ellen kizárólag politikai téren, a többi munkástársainkkal egyetemben tehetünk valamit. Saját jól fölfogott érdekeink parancsolják, tehát köteleességünk kivenni részünket ebből a harcából!

A nagy véletlen

A szemek megnyílnak s a vakok látókká lesznek. A bedugult fülek is hallják már és megértik az igazság szavát... A romániai proletáriátusnak végzetes átka volt az egymással való meghasonlás, amelynek következtében pártokra szakadt és elerőtlenedett a hajdan olyanmire erős munkássereg. Valami mételey szállta meg munkástestvéreink lelkét, amely szörnyű kórral fertőzte meg őket. A szemükre hályog borult, a fülek bedugultak, nem hallották, nem is akarták hallani az igazság harsonáját.

De csodálatos hatása volt a fertőzésnek. Míg az igazi proletárérdekekkel szemben sikerre és vakokká tette munkástestvéreink legtöbbjét, addig annál fogékonyabbakká váltak ártalmas és romboló ideológiák befogadására. Moszkva karjai hosszúak s a guruló rubel, mely a cárok uralma alatt a pánszláv eszmék szolgálatában környékezte meg az európai népek lelkét, a bolsevik uralom alatt is jó szolgálatokat tett. Moszkva ügynökei a szó szoros értelmében behálózzák az egész világot és átkozott pénzükkal megfertőzik a lévelgyésre könnyen hajlamos lelkeket. A pénz, a nyomorult pénz a legerősebb fegyver a bolsevik ügynökök kezében. Nem is lehet csodálni, hogy a nyomorba és nélkülözésekbe belefásult munkástömegek olyan könnyen megtántorodnak a csengő rubelek sziréni hangjára és szemüket elvakítja az arany átkozott sárja színe.

Moszkva taktikája kézenfekvő: Pénzzel vásárolja meg az ügynökeket, akik aztán tovább terjesztik a ragályt. Azt a ragályt, amely a munkásságot az áhitott megváltás és felszabadulás helyett a kárhozát örvényébe taszítja. Ők a jezsuiták jelszavával élnek: azt hirdetik, hogy a cél szentesíti az eszközt. A cél? Nem tudjuk, hogy tulajdonképpen Moszkvának mik az igazi céljai? A proletáriátus megváltását hirdetik, de mindentűt, ahová lábukat betették, átok és nyomor, golyó és akasztófa, a legjobb esetben

is nyirkos börtön fakadt a munkájuk nyomán. A fölszabadtítás a lelkek fölszabadtításán keresztül történhetik meg igazán. A bolsevik taktika azonban keveset törődött eddig a lelkek felszabadtításával. Ellenkezőleg, mindentűt inmorális és erkölcstelen fegyverek igénybevételével akarta az uralmat kézbe kaparintani. Ahol pedig hatalomra jutott, ott ugyanazokkal a terrorszörnyekkel próbálta uralmát megszilárdítani, mint amilyenekkel a cári rezsim dolgozott. Nem is csoda, hogy mindentűt csak romlást idézett elő. Inmorális eszközökkel nem lehet reális alapokat építeni. Ahol pénzzel és megvesztegetéssel fertőzik meg a lelkeket ahelyett, hogy megnevelni próbálnák, ott bizonyos számú elvakult embereket ideig-óráig megnyerhetnek ugyan terveiknek, de maradandó és szilárd alkotást soha, de soha nem építhetnek.

A romániai munkásmozgalmat is megfertőzték Moszkva ügynökei. A pénz, a guruló rubel idáig is eljutott s a nyomában bomlás és szakadás következett be. Legalább két tucat képviselője ülhetne a parlamentben a munkásságnak, ha a bolsevik taktika ketté nem szakítja egységes frontját. Egymást tépve és marcangolva, a reakció gunyos hahotája közben majdnem teljesen elgyöngült a proletáriátus. Hiába volt a legjobbak minden igyekezete, az elvakultak és a siketek csak Moszkva ügynökeinek szavát hallgatták, csak az ő káprázatos csillogó ígéreiteket látták meg. És ki tudja meddig ment volna ez a romboló munka és ki tudja hová jutott volna a romániai proletáriátus, ha egy véletlen ki nem pattintja az általunk már annyit hangoztatott igazságot: Hogy Moszkva ügynökei — tisztelet-becsület a ritka kivételeknek — kettős munkát végeznek: Míg egyfelől a guruló rubelek ára fejében mételeyt hintettek a nyomorgó munkástábor közé és a proletárokat kipróbált és sok harcban edzett vezéreik ellen uszították, addig másrészt igen sok közölk a hazai szigurancák és rendőrségek titkos kémei is voltak s mint ilyenek, az általuk félrevezetett és beugratott boldogtalan embereket rendőrkézzre juttatták. Vakarest és Zsilava az ők áldozataikkal vannak tele.

Muntean Tódor nevét ma proletárkörökben sirva és átkozódva emlegetik. Pedig még nem is olyan régen ennek a Muntean Tódornak egyetlen szavára tömegek mozdultak meg, hogy a moszkvai recipé szerint cselekedjenek. A Zsilvölgyének munkásságát fanatizálta ez a jó madár. Mindentűt ott volt és mindenfelé az ő hazug és hamis ígéit lehetett hallani. Szerencsétlen munkástestvéreink bedőltek neki, hittek a szavának és esküdtek a nevére. És ime mit tesz a véletlen, az a nagy véletlen, amely a világtörténelemben már annyiszor megváltoztatta az események folyását. Muntean Tódorról kiderült, hogy párhuzamosan a bolsevik malaszt hirdetésével, a szigurancá szolgálatában spiclikedett és börtönbe juttatta azokat, akiknek lelkét ő fertőzte meg átkozott ígéjével. Sokáig mint titkos besugó szerepelt csupán, de amikor százakat és százakat sikerült nyomorba és kétségbeesésbe taszítani, akkor gaz munkájának jutalmául főkomiszárnak nevezték ki a galaci szigurancához. És Muntean most már nem is alakoskodott tovább. Amikor a bolsevista összeesküvés vádjára alatt a galaci szigurancára szállították az ő áldozatait, csillogó, arany paszomántos komiszárusi egyenruhában fogadta őket. S akiket azelőtt lázító szavakkal uszított, most irtózatos ütlegetések közepette a következő szavakkal traktálta:

— Gazemberek, bitang bolsevikik! Összesküdtetek a hazám és fajom ellen, tönkre akartok bennünket tenni. De majd e bánunk veletek! — S a keze mint a cséphadaró, ugy zuditotta megkínzott és elgyötört proletártestvéreink fejére és arcára az ütlegeteket...

Tragédiás sorsa ez a romániai proletáriátusnak, keserves intőjel azonban a jövőre, hogy kiknek szavát fogadják meg ezentul és kiknek higgyenek. Hisszük azonban, hogy a szemek megnyílnak és a vakok látókká lesznek. A romániai proletáriátus összessége a jövőben meg fogja találni azt az utat, amelyen át a felszabadulás és megváltás boldog révébe juthat. A megosztás tragédiát és szenvedést zuditott sokak fejére, az egység azonban orvosolni fogja a sebeket.

Drágaság

A liberális kormányzat kezdetén beigért olcsóbbodást már régóta a nyakán érzi Románia minden produktív munkása. Már torkig vagyunk a nagy olcsósággal, ami máris odavezetett, hogy kénytelen a pénzügyminiszter is 40 százalékos fizetésjavítást adni a nyomorgó állami tisztviselőknek. Éppen ideje, hogy végre az egyéb téren elég bőkezű pénzügyminiszter is belássa, hogy csak levegővel az állami alkalmazottak sem élhetnek, a jövő évi költségvetés összeállításában azonban egy cseppet sem vall arra, mintha a produktív munkások nyomorán akarna segíteni. Egyenes és közvetett adók formájában a dolgozó munkásság viseli az ország legnagyobb pénzügyi terhet. Mindenre kivetette a pénzügyminiszter a hálóját és minden sziklából aranyat akar kisajtolni, csak éppen a kapitalisták arannyal telt pénzes zsákjait kimélte meg a fokozottabb adóterhektől. A nyolc-tiztagú családot eltartó munkások fizetését 8 százalékos jövedelmi adóval terheli meg az ötletes pénzügyminiszter és az adómentes létminimumot havi 755 lejben állapította meg.

Vajjon mit vehet egy nagyvárosi munkáscsalád havonta 755 lejből a mai horribilis árak mellett, amikor ez még száraz kenyérre sem elég. Falukon és kisvárosokban 500 lejes létminimumot állapított meg az adótörvény.

Az „Argus” kereskedelmi lap minden hó első hetében leközi a saját táblázata szerint alakuló árdragasági indexet, ami 1925. év dec. 1-én 4733 volt. Más szóval ma negyvenhét és egyharmadszor drágábbak átlag az árak, mint a háború előttiéek voltak.

Ez a táblázat azonban nem egészen reális, mert csak a különféle áruk áremelkedését mutatja ki, de nincsen tekintettel arra, hogy átlag mennyi kell ebből, vagy abból az árucikkből egy háztartásban. Már pedig csak úgy tudjuk meg az árdagulás tényleges hatását, ha tekintetbe vesszük az átlag szükséges mennyiséget is. Tájékozódás céljából leközzöljük az „Argus” legújabb árdagulasi táblázatát, amely az ó-királyságbeli viszonyok figyelembe vételével készült, de azért nagyjában ma is az egész ország áralakulásait fedi:

Viszonylagos számok:

Áru	Aug. 1 1916	Január 20 1923	Junius 20 1925	Okt. 20 1925	Nov. 20 1925
Élelem					
Cukor	100	2500	2500	2500	2500
Rizs	100	4000	5660	6000	6000
Kávé	100	2900	6660	6600	6600
Tea	100	2500	6000	6000	6000
Olajbogyó	100	3000	6800	7000	7000
Paszuly	100	3500	8000	8000	7000
Kukoricaliszt	100	3330	8000	6660	6660
Buzaliszt	100	1875	6000	5000	5000
Krumpli	100	2000	2660	2660	2660
Só	100	2000	2660	2660	2660
Zsemlye	100	2000	9600	7000	7000
Kenyer	100	1500	7500	5000	5000
Hus	100	2000	4000	3750	4000
Tej	100	1750	3000	3500	3500
Vaj	100	4500	5000	6110	6110
Zsír	100	4000	5000	5120	5250
Hal	—	1875	4000	4000	4000
Bor	100	1750	3000	3000	3000
Turó	100	2570	3500	4280	4280
Szilvapálinka	100	1250	1870	2000	2000
Szesz	100	1560	1870	1870	1870
	100	2494	4918	4700	4666
Ruházat					
Ruha	100	3500	6500	6500	6500
Télikabát	100	3880	6220	6660	7770
Ing	100	2400	4750	4750	4750
Cipő	100	2250	3750	3900	4000
Harisnya	100	2330	6250	6660	6660
Kalap	100	3000	5000	5000	6000
Karton	100	4000	8750	8750	8750
Cérna	100	2400	2406	2600	2600
Gyapju	100	5000	7180	7800	7800
	100	3240	5644	5846	6092
Külfönféle					
Szappan	100	1950	3000	3000	3000
Pohár	100	2000	3750	4500	4500
Tűzifa	100	2500	2500	2500	3000
Fenyő épületfa	100	1540	3000	3000	3000
Petróleum	100	2500	6250	6250	6250
Benzin	100	1400	3600	4000	4000
Nyersolaj	100	930	4240	4400	4400
Koupon bőr	100	700	1250	1280	1280
Talp	100	730	1130	1200	1200
Papír	100	2400	3800	3800	3800
	100	166	3252	3393	3443
Az árak álagos emelkedése	100	2460	4604	4646	4733

A fenti táblázat különféle rovatában feltűnően csekély az emelkedés, mert csakis a kevésbé emelkedett áruk lettek ezen rovatba felvéve és azért jött ki az átlagos áremelkedés 4733, de ha az élelem és ruházat emelkedése középszámát vesszük, ugy sokkal inkább megközelítjük a valóságos helyzetet. Így ugyanis 5379 lesz a viszonylagos szám, ami ötvenháromszoros és háromnegyedes drágulásnak felel meg. Hogy azonban a valóságos áremelkedést megtudjuk, leközlünk egy négytagu munkáscsalád részére szükséges jegyzéket a cluji jelenlegi piaci és békebeli árakkal egyetemben. Megjegyezzük, hogy mindenből csakis minimális mennyiséget vettünk, amik feltétlen szükségesek egy olyan négytagu munkáscsaládnál, ahol a férj dolgozik, a nő pedig a háztartás körüli dolgokat végzi és egy nyolc- és egy ötéves gyermekét gondozza, melyek közül a nagyobbik iskolába jár.

Egy négytagu munkáscsalád élelmiszer-szükséglete havonta:

	1925 dec. hó		1914 dec. hó	
	Egységár	Összesen	Egységár	Összesen
60 kg. kenyér személyenként és naponta 50 deka	11 lei	650	0'36	21'60
30 liter tej	8 "	240	0'20	6'—
15 kg. marhahús	30 "	450	1'—	15'—
4 kg. disznóhús	36 "	144	1'60	6'40
4 kg. disznózsir	74 "	296	2'—	8'—
30 kg. burgonya	4 "	120	0'04	1'20
8 kg. bab	10 "	80	0'18	1'44
1 kg. kávé	150 "	150	4'—	4'—
Kávépótlék		72		1'44
4 kg. cukor	31 "	124	1'—	4'—
4 kg. finom liszt	16 "	64	0'44	1'76
6 kg. főzöliszt	13 "	78	0'36	2'16
2 kg. rizs	32 "	64	1'—	2'—
10 kg. zöldség	6 "	60	0'16	1'60
60 drb. tojás	3'50 "	210	0'03	1'80

Tehát a legfontosabb élelmiszerek havonta kerülnek: 2812 leibe 76'96

Ruházatra egy évben:

1 öltöny férfiruha	4800	60'—
2 munkásruha	1500	18'—
Minden negyedik évben egy férfi télikabát	5000	1250
Minden negyedik évben egy férfi felöltő	4000	1000
1 öltöny női ruha	3000	3000
Minden 4. évben egy női kabát	4000 lei	1000
2 öltöny gyermekruha	1300 "	2600
Kétévenként 1 gyermekkabát	1300 "	650
1 pár férficipő		825
1 pár férfi dolgozócipő		650
3 pár cipőtalpalás és javítás	150 lei	450
2 pár női cipő	850 "	1700
2 pár talpalás és javítás	150 "	300
2 pár gyermekcipő		950
2 pár talpalás és javítás		200
1 férfi kalap		450
1 férfi sapka		120
1 női fejkendő		450
2 gyermek kalap	300 lei	600
4 drb férfi ing	300 "	1200
2 drb alsónadrág	200 "	400
4 drb gyermeking	150 "	600
2 drb női ing	250 "	500
1 drb férfi trikóing		350
1 drb alsónadrág (trikó)		250
1 drb női trikóing		300
1 drb női nadrág (trikó)		200
2 drb gyermektrikó	150 lei	300
2 drb férfigallér	30 "	60
4 pár női harisnya	120 "	480
6 pár férfi harisnya	50 "	300
12 pár gyermekharisnya	30 "	360
1 drb férfi nyakkendő		80
Minden 6 évben 1 férfi és 1 női esőernyő	450 lei	150

Összesen egy évre 28.025— lei 379'40
Osztvá 12-vel, havonta 2335'41 lei 31'61

Tisztálkodásra havonta:

4 drb fürdőjegy	36 lei	144	0'40	1'60
2 kg. szappan	52 "	104	1'20	2'40
4 borotválás	15 "	60	0'20	0'80
1 hajvágás	30 "	30	0'20	0'80
1 kg. szóda	6 "	6	0'20	0'20
2 doboz cipőkrém	16 "	32	0'20	0'40

Összesen havonta: 376 lei 6'30

Szórakozásra havonta:

Ujság	100	1'20
2 színházjegy	60 lei	120
2 mozijegy	26'50 "	53

Összesen havonta: 273 lei 2'80

Házkörüli kiadások havonta:

300 kg. tűzifa	300	6'—
Lakkér (szoba, konyha)	600	12'—
5 liter petroleum	6 lei	30
3 liter ecet	10 "	30
2 kg. só	2'50 "	5

10 deka bors (120 lei kg.)	12	0'10
10 deka paprika (100 lei kg.)	10	0'16
2 kg. dió, mák stb. térszámhoz	120	2'40
30 csomag gyufa	2 lei	60
1 gyermek iskoláztatása	100	2'—
Edény utánpótlás	40	0'60
Cérna	12	0'24

Élelemre	Összesen: 1319'—	25'70
Ruházatra	2812'—	76'96
Tisztálkodásra	2335'41	31'61
Szórakozásra	376'—	6'20
Házkörüli dolgokra	273'—	2'80
	1319'—	25'70
	Összesen: 7115'41	143'27

A fenti táblázat szerint tehát havonta minimálisan 7115 lei és 41 banit kellene a munkás keressen, hogy abból úgy éljen, mint a békebeli 143 lej 27 baniból, ami 49 szerez drágulást jelent.

E táblázatban azonban nincs az adó, dohány, egyleti járulékok és még sok egyéb fontos kiadás felvéve, így ezekre kerek számok nyérése céljából a békebeli árjegyzékhez vegyünk 6'74 lejt. A jelenlegi árjegyzékhez vegyünk 384'59 lejt és akkor 7500 lej kellene, hogy a jelenlegi szükségletet fedezhesstük a békebeli 150 lejjel szemben, ami pontosan *ötvenszeres* drágulásnak felel meg.

A családfenntartó vasmunkások közepkeresete jelenleg Romániában átlag 18 lej órabér, azaz 144 lej naponta, vagyis 24 munkanapot véve alapul, 3456 lej havonta. Tehát felét sem és csak 46'08 százalékát keresik átlag a vasmunkások azon összegnek, amit keresniök kellene. Naponta 312 lej és 50 banit, vagy óránként 39 lejt kellene keressen egy vasmunkás, hogy abból úgy élhessen, mint ahogy békebeli 6 lej 25 bani napi keresetből élt.

Ezen számok beszédes példái annak a nyomornak, amit a világháború zudított a termelő munkásság nyakába. Hiábavaló tehát minden kertelés, mert tény az, hogy a vasmunkások jelenleg átlag *harminchatszor* keresnek löbbit, mint a háború előtt, de ezzel szemben az élet a legminimálisabban számilva is 50-szer drágult meg.

Természetes, hogy a kereseti viszonyok ily nagymérvű eltolódása, illetve leromlása oda vezetett, hogy minden téren le kellett szállítsuk az igényeinket és ma már nem élünk, hanem csak tengődünk egyik napról a másikra, még akkor is, ha dolgozunk. Ezek után elképzelhetjük, hogy milyen életet élnek azok a munkanélküli munkástársaink, akiket a kapitalista társadalom munkanélkülivé tett. Mind nagyobb nyomorba süllyed — a mindenféle természeti gazdagsággal rendelkező mezőgazdasági Romániában — a termelő munkásság, egynehány bankár politikusunk esztelen profitéhes gazdálkodása miatt és az ellen az egyedüli orvosságunk csakis a nagyobb összetartás, illetve fokozottabb szervezkedés lehet.

A nagyszebeni munkásviszonyok

Nagyszebenből bár az egységesekhez tartozó, de megbízható szaktársak aláírásával kaptuk a következő panaszos sorokat:

„A nagyszebeni állapotokról kívánjuk úgy önöket, mint a közvéleményt informálni. 1923-ban, mikor elszakadásra birtak a szövetségtől minket, azt hittük, hogy csak igazán most kezdődik a szebeni vasmunkásság helyzetének igazi javulása; hittük, reméltük, mert hiszen azt mondták az akkori, ugynevezett egységes vezetők (Ghempet, Berger stb.), hogy minden nyomornak, alacsony órabéréknek a kolozsvári vezetők az okai. Azt mondták, hogy csak el kell szakadni, mert minden másként lesz. Mi hittünk nekik s kimondtuk az elszakadást anélkül, hogy az anyaszövetség kiküldöttjeit meghallgattuk volna, aminek szomorú következményeiről hamarosan meggyőződünk, de sajnos, már a helyzetet nem változtathattunk semmit sem. Ghempet, Berger és a többiek egymásnak adták az ajtót nálunk. Demagógiát, ígéretet hallottunk eleget. A szociáldemokraták szidásával sem szűkölködtek. Mi sokszor eltűnődünk azon, hogy miért kell szidni azokat, akik nem állják ujját semminek, miért nem kezdenek az ígéretük beváltásához, a munkaes bérvizonyok megjavításához, szervezelünk kiéptítéséhez. Ezekről vajmi keveset lehet hallani, sőt fájó szívvel tapasztaljuk szervezetünk nap-nap után való szétzúllását. Új és elfogadható kollektívszerződésnek, mely a munkásság

érdekeit volna hivatva védeni, hire sincs, ellenkezőleg, azon kollektívszerződések pontjaiból, melyeket még Kolozsvárhoz tartozásunk idejében kötöttünk, egyetlenegy sincs betartva, vagyis a már szerzett jogainkat veszítettük el la: sanként, melyek helyett ujjakat nem vivhattunk ki magunknak.

Szervezeteinket s azok vezetőit senki sem respektálja, azokkal munkaadók szöba sem állanak. Volt titkárunk (Róth) ismeretlen okokból eltávozott s helyette a nyakunkra küldték az üresfejű, tehetetlen Ulicsof, akit tudomásunk szerint a saját párthívei se tekintenek semminek. Amilyen a vezérünk, olyan a szervezetünk is. A hét-nyolcszáz vasmunkásból már alig van egy pár szervezett munkás, egy egy taggyűlésen 15—20 tag jelenik meg. A munkaadók által önkényesen diktált akkordrendszer van az egész vonalon. Bizalmiférfirendszer a munkásság emlékezetében van már csak meg. A munkások irigykedéssel és egymásiránt áruikodással vélik egyéni érdekeiket előbbre vinni. A tulórázással versenyeznek egymással.

Természetes, ezeket szöva tenni nem lehet, mert akik fel mernek szólalni, azokat egyszerűen leterrorizálják és árulóknak bélyegzik. Tartanak egy pár félrevezetett bárgyu csatlóst, akiknek feladatuk a kolozsvári központ elleni propaganda.

Mi meg vagyunk győződve, hogy a szebeni helyzetet javítani csak akkor tudunk, ha ismét a kolozsvári szövetséghez fogunk tartozni. Most lehet csak igazán különbséget tenni az egységesek és az amszterdami irányzatu szervezek között. Az előbbieket csak ígérnek, de bevállani nem képesek. Amig a kolozsvári központhoz tartozunk, addig legalább tekintélye és sulya volt mozgalmunknak, mig ma szöba se áll velünk senki. De mi ugy látjuk, hogy a munkásság ismét kezd világosan látni és rövidesen véget vet az egységesek uralkodásának s ismét ahhoz a szövetséghez fog csatlakozni, amely ma is él és virágzik s amelynek egyik megalapító tagja volt a szebeni vasmunkáscsoport is.

Magunk részéről azt hisszük, a levélhez nem kell kommentár, mindenki világosan láthatja, hogy amit nehéz és fáradságos munkával, közös erővel megteremtettünk, azokat könnyúszerrel a bolseviki demagógia sokkal rövidebb idő alatt lerombolta. Hisszük, hogy a visszacsatlakozás után a szebeni munkásságot még egyszer nem lehet félrevezetni.

A nagyváradi vasmunkások taggyűlése

Nagyvárad öntudatos vasmunkássága december 10-én, csütörtök este taggyűlésre jött össze, hogy letárgyalja azokat a módosításokat és irányelveket, melyeknek alkalmazásával a jövőben még sikeresebb harcot folytathatnak nemcsak a tőkésék támadásai, hanem az ugynevezett egységeseknek a munkásmozgalomra oly káros törekvései ellen is. — A taggyűlést Barcsa József szaktárs, a csoport elnöke nyitotta meg, üdvözölve a Szövetség képviselőitében me. jelenő Pirovszky szaktársat, majd a napirend ismertetése után felkérte a bizalmiférfiakat jelentéseik megtételére. A bizalmi elvtársak jelentése után Valencics szaktárs ismertette a kollektívszerződés ügyét. Rámutat arra, hogy bár a kollektívszerződés határozmányai korántsem elégitik ki a munkásság jogos kívánságait, mégis az egységesek erőtlensége következtében nem respektálják a kollektívszerződés határozmányait. Példákkal igazolja, hogy egyesek tulóráznak minden külön díjazás nélkül.

Ezután Barcsa elnök szaktárs terjeszti a taggyűlés elé a vezetőségnek tagdíjak felemelésére vonatkozó javaslatát.

Barcsa szaktárs lelkes szavai után a taggyűlés egyhangu lelkesedéssel fogadta el a tagdíjak felemelését.

Pirovszky szaktárs központi kiküldött az általános helyzet ismertetése címen tartott előadást, az ország gazdasági helyzetének az ismertetése után vázolja azokat az okokat, amelyek komoly akadályai annak, hogy a munkásság között az igazi egység nem jöhet létre. Addig, amig azok, akik csak hangoztatják az egységet, de valójában a rágalmazáson kívül semmit sem tesznek az egység érdekében, addig őszinte, igaz egységről beszélni sem lehet.

Az amszterdami internacionáléhoz tartozó szervezeteknek oda kell törekedniök, hogy min-

den erejükkel küzdenek a munkásság érdekében a reakció ellen még akkor is, ha az áldozatot kíván.

Piroszky szaktárs után Nyul szaktárs, a váradi munkásmozgalom régi harcosa beszél. Szükségesnek tartja, hogy a szakszervezeti mozgalom alátámasztására a szocialista pártmozgalom megerősödésén fáradozzunk.

Valencsics és Német szaktársak javaslataira a taggyűlés egy szervezőbizottság felállítását határozta el az agitáció és a nevelés fokozatosabb kiépítése érdekében.

Több tárgy nem lévén, Barcsa szaktárs a további kitarásra buzdító szavak kíséretében zárta be a mindvégig lelkes hangulatu gyűlést.

Kikötőmunkás-kongresszus

Kikötőmunkás testvéreink december hó 4., 5. és 6-án Brailában tartották meg rendes évi kongresszusukat, mely alkalommal 23 csoport 58 kiküldöttje jelent meg 4781 tag képviselőben. Még többen jöttek volna, de a nagy havazás miatti hiányos vasúti közlekedés lehetetlenné tette az orsovai és sulinai küldöttek megérkezését.

A kongresszuson elhangzott beszédek és határozatok élénk bizonyítékai annak, hogy a romániai kikötőmunkások az osztályharc alapján szervezett ó-királyságbeli munkások között a legintenzívebb szakszervezeti életet élik. Példás fegyelm mellett a szövetség és a hozzátartozó csoportok oly eredményekről számolhattak be a kongresszuson, melyhez hasonló párját ritkítja az ó-királyság szakszervezeti életében.

A három napig tartó tanácskozás minden határozata a kikötőmunkástevéreink fejlett osztálytudatának szocialista érzésének a hí ki-fejezője és biztosíték arra, hogy a kikötőmunkások szervezeti eredményesen harcolnak a reakció ellen.

Stoica Mihalcea elvtárs, a kikötőmunkás-szövetség elnöke nyitotta meg a kongresszust. Először lelkes szavakban emlékezett meg a munka harcmezéjén elhalt szövetségi tagokról, kiknek emlékeztére a kongresszus tagjai felállással adóztak, azután a külföldi és belföldi testvérszövetségek és az internacionálé üdvözlő táviratait olvasta fel. Mirescu szaktárs az országos szaktanács és a vasmunkásszövetség nevében üdvözölte a kongresszust és ismertette a romániai szakszervezeti mozgalmat.

Maglasu elvtárs, szövetségi titkár a kikötőmunkásmozgalomról számolt be teljes részletességgel, azután a csoportok küldöttjei tették meg az erkölcsi és anyagi jelentéseiket.

A jelentések meghallgatása és tudomásulvétele után Balineanu elvtárs javaslatára a kongresszus egyhangulag tiltakozott a beszarabiai szállítmókások hatósági üldöztetése miatt.

Stoica Mihalcea elnök elvtárs ismertette a kongresszussal a kormány által készített, a kikötők autonómiájáról szóló törvényjavaslatot, amelyben figyelmen kívül van hagyva a munkásság. Javasolta, hogy küldöttségileg követeljük a törvényjavaslat oly értelmű módosítását, hogy a kikötők intézésében a munkásság képviselői is részt vegyenek.

Mirescu szaktárs a liberális kormány által készített munkakamarákról szóló törvénytervezet ismertette, rámutatva a tervezet munkáellenes voltára. Ez a törvénytervezet csakis azon célból készült, hogy általa port hintsenek a külföld és különösen a nemzetközi munkügyi hivatal szemébe és hogy a munkakamarák a munkügyi miniszter zsandaráként szolgáljanak.

Rámutatott, hogy munkakamarákra — mint ahogy az külföldön is van — és nem munkakamarákra van szüksége Románia dolgozó munkásságának. Mirescu szaktárs nagy tetszéssel fogadott előadása után egy határozati javaslatot olvasott fel, melyben a kongresszus munkakamarák felállítását kéri memorandum formájában a munkügyi minisztertől.

Több fontos szervezeti ügy elintézése után az új vezetőséget választotta meg a kongresszus, azután pedig az országban levő kikötőmunkások fokozottabb megszervezésére, kulturális nevelésére és fokozottabb gazdasági védelmére hoztak több fontos határozatot.

A jól sikerült kongresszust Stoica Mihalcea ismételtén szövetségi elnöknek választott elvtárs zárta be harcra buzdító lelkes szavakkal.

Üveges munkások köréből

A negulesti üvegyár memoranduma a külföldi üvegmunkások behozatala ügyében

Előfordult néhány esetben, hogy egyik-másik üvegyáros a belföldi üvegmunkások bérmozgalmi törekvéseinek a letörésére külföldi üvegmunkásokat hozatott.

Ezeknek a gyárosoknak az ügynökei természetesen a romániai helyzetet földi paradicsomnak festették le, ahol a munkabérek és a munkaviszonyok, valamint szociális intézményeink az elsők között foglalnak helyet. Nem csoda tehát, ha beugrik egy-egy külföldi munkástársunk ezeknek az agentprovokátoroknak és megmozgatja családi fészket abban a reményben és boldog tudatban, hogy Romániában megtalálja számításait. Amikor ennek az országnak a határait 5-6 tagu családjával átlépi, úgy érzi, hogy már elérkezett az ígért földjére, ahol munkája után egy jobb és ideálisabb élet kapui nyílnak meg előtte.

Mennyi keserű csalódáson megy keresztül egy-egy ilyen munkástársunk, mert bizony mindennek a megfordítottjával találkozik. Nagyon hamar kiderül, hogy 50-60 százalékkal rosszabb helyzetbe került, mint volt odahaza. Panaszkodni sem szabad, mert ebben az esetben a sziguranca véreibe csapnak rá, mint a sas az áldozatára. Bolsevistának lesz minősítve és mint ilyen, rettenetes kálvárián megy keresztül, amíg valahogy visszajut a saját vagy egy másik országba.

Legujabban a negulesti üvegyár 30 külföldi üvegmunkás behozatalára kért engedélyt a munkügyi minisztériumtól. Az idegenek ellenőrző bizottságában Mirescu szaktárs rámutatott azokra a körülményekre, amelyek ezen gyár munkáshiányát előidézik. A gyár kérését visszautasították, de ugylátszik, hogy mindenáron külföldi áldozatokat akar a gyár, mert kérését újból megismételte a munkügyi minisztériumban.

Mirescu szaktárs egy memorandumot terjesztett be ebben az ügyben s rámutatott, hogy az utóbbi időben Alexandrini Solont Cucueti, Brassó-Honterus üvegyárak megszűntek. Ezen gyárak munkásainak egy része ma is munkanélkül van. Rámutat Mirescu szaktárs, hogy a negulesti üvegyár munkaviszonyai, valamint lakás és egészségügyi viszonyai a legrosszabbak az országban, ezeknek az okoknak következtében a mult hét folyamán 5 család volt kénytelen felmondani. A munkabérek 40-50 %-kal alacsonyabbak, mint máshol, dacára annak, hogy a drágasági index ugyanolyan magas, mint a városokban.

A külföldi üvegmunkások mielőtt Romániába jönnének felkéretnek, hogy szövetségünkől felvilágosítást kérjenek, nehogy csapdába kerüljenek.

Egy napos sztrájk a cluji „Energia” öntődjében

Tierjung Maximilian öntőmester alkohollal telített fejvel bátorságot vett magának ahhoz, hogy Iliés Péter öntőszaktársunkat minden indok nélkül, tetteleg inzultálta. Nagy szerencséje volt az öntőmesternek abban, hogy a többi öntő szaktársak elől kitért, mert alaposan meglincselték volna. Az üzemben dolgozó öntő szaktársak méltó felháborodásukban azonnal beszüntették a munkát, kijelentve, hogy míg az igazgatóság nem ad elégtételt megbántott szaktársunknak, addig nem veszik fel a munkát.

Az igazgatóság igyekezett az inspektorátus előtt — ahova az ügy került — Iliés szaktársunkra kenni a hibát, hogy ő az okozója mindennek, de minden huzavona után mégis kénytelen volt engedni és az öntőmester a legteljesebb elégtételt adta megbántott öntő szaktársunknak azzal, hogy bocsánatot kért az összes cluji öntő és mintasztatások értekezlete előtt, valamint kötelezte magát, hogy a sztrájkban elvesztett munkanapjaikat a hét öntő szaktársunknak megtéríti.

Bérmozgalom a cluji orthopéd műhelyben

A kolozsvári orthopéd kórházban dolgozó szaktársaink immár 4 éve érvényben levő kollektívszerződése elvi pontjait a kórház igazgatósága felmondta. Az egyezkedő tárgyalások két napon keresztül folytak a Munkügyi Inspectorátuson, azonban megegyezni nem tudtak, mert úgy az elvi pontokban, mint a fizetések tekintetében, differenciák voltak. Az ott dolgozó munkástársaink 25 százalékos béremelést kértek, amit az igazgatóság visszautasított azzal az indokkal, hogy erre engedély nincs. A költségvetés fix és nem jut a munkások fizetésemelésére. Megjegyezzük még azt, hogy a régi szerződés értelmében is esedékes volt minden három hónapban a bérrevizó, azonban a fenti indok alapján az igazgatóság mindig elutasította. Az igazgatósághoz kérdést intéztünk, mert a munkások fix büdzsével nem elégíthetik ki a folyton emelkedő árakat és vele kapcsolatos megélhetési nehézségeket, de már erre vállvonogatásnál egyéb választ nem tudtak adni. Az ügy döntőbírósa elé került, mert a törvény ezen üzemben kötelező döntőbírósa ir elő.

SZAKMOZGALOM

Figyelem, cluji vas-, fém- és vegyipari munkások! A kolozsvári helyicsoport vezetősége ez uton hívja fel az összes hozzátartozó tagjainak a figyelmét arra, hogy január hó 17-én, vasárnap délelőtt pont 9 órai kezdettel tartja meg rendes évi közgyűlést a Munkásokotthonban, melyre teljes számban való megjelenést kér.

Figyelmeztetés! Figyelmeztetjük mindazon tagokat, akik katonai szolgálatra vonulnak be, hogy bevonulásukat jelentsék be és tagsági könyveiket adják be a csoport vezetőségének, hogy ezáltal a már szerzett igényjogosultságukat ne veszítsék el. A csoportvezetőségek a bevonult tagok tagkönyveit az adatok bejegyzése céljából és a könyv megőrzése végett küldjék be a központi titkárságnak. Azon tagok, akik nem ezt az eljárást követik, a tagsági jogok folytonosságát elveszítik a szabályok értelmében.

Központi titkárság.

SZABÓ LASZLÓ

esziergályos szaktárs, a cluji csoportunk lelkes, önfeláldozó tagja 19 éves korában 9 hónapi, hosszú szenvedés után proletár betegségben elhunyt. Temetésén Piroszky szaktárs tartott bucsuztatót. Harcos szaktársunk emlékét kegyelettel őrizzük meg.

Kizárási határozat. A kolozsvári helyicsoport vezetősége december hó 22-én tartott vezetőségi ülésen egyhangu határozattal Józsa Mihály (központi száma 6182.) és Moór Sándor (központi száma 5014.) lakatosokat az alapszabályok 10. §-ának a) bekezdése értelmében a szövetségből kizárta. — *Indok.* A fentnevezettek vezetőségi és gyári értekezlet határozata ellenére külön havidíjas megállapodást kötöttek a Renner-börgyár igazgatóságával. Fentnevezett egyéneket a becsületes szervezett munkások figyelmébe ajánljuk.

Értekezletkerülők. A kolozsvári helyicsoport szervezőbizottsága ezuton rója meg mindazon szaktársakat, akik az „Energia” és a Renner börgyár rendes havi gyári értekezleteiről minden indok nélkül hiányoztak. Ezen értekezletkerülők a jövőben névszerint lesznek a szaklapban megnevezve.

Bocsánatkérő nyilatkozat. Alulírott bocsánatot kérek a cluji „Energia” üzemi szervezett öntőitől, valamint külön Iliés Petru öntőtől, amiért is megfélekedve magamról és tetteleg megbántottam. Belátva súlyos hibámat, ígérem, hogy hasonló cselekedetektől a jövőben legmesszebbmenőleg tartózkodni fogok. — Cluj, 1925 december 22. Maximilian Tierjung s. k., öntőmester. Előttünk: Lusztig Rezső s. k., Lapusan Nicolae s. k.

Bocsánatkérés. Alulírott bocsánatot kérek a cluji és temesvári szervezett öntő- és mintakészítő szaktársaimtól, amiért Temesvárról Kolozsvárra jöve és félrevezetve, az 1925 június havában lefolyt bérmozgalom alkalmával testvérrául és sztrájkító lettem, amit mások rábeszélésére tettem. Ígérem, hogy a jövőben hasonló cselekedetektől a legmesszebbmenőleg tartózkodni fogok és mint fegyelmezett szervezett munkás fogok viselkedni. — Temesvár, 1925 november 17-én. Gerber Albert öntő. — Előttünk: Kovács János, Kaschaner Willy.

Felölös szerkesztő: Bartalis Sándor.
Kiadó: A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szövetsége

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 59. (volt Magyar-utca).

Gutenberg-könyvnyomda Cluj